

Hem>Rättsliga åtgärder>Var och hur?>Hur väcker man talan vid domstol?

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

kroatiska

Swipe to change

Hur väcker man talan vid domstol?

Kroatien

1 Måste jag vända mig till domstol eller finns det något annat alternativ?

Parter kan lösa en tvist i domstol, men det finns även utomrättsliga tvistlösningsmetoder. I Kroatien inbegriper dessa skiljeförfaranden, medling och allmänna domstolsförfaranden för att lösa en tvist.

Medling i civil-, handels- och arbetsrättsliga tvister och medling i andra tvister angående rättigheter som parterna fritt får utöva regleras av lagen om medling (*Zakon o mirenju*) (Kroatiens officiella kungörelseorgan (*Narodne Novine*, NN, nr 18/11). Medling innebär varje förfarande, oavsett benämning (*mirenje, medijacija, posredovanje, koncilijacija*), där parterna försöker nå en gemensam lösning, dvs. nå en ömsesidigt godtagbar överenskommelse som tillgodoser båda parternas behov och intressen, med hjälp av en neutral tredje part – en eller flera medlare (*posrednik, medijator, koncilijator*), som hjälper parterna att nå en uppgörelse men som inte har befogenhet att driva igenom en bindande lösning. Medling sker på det sätt som båda parter har kommit överens om. Förfarandet kännetecknas av att det är valfritt och att parterna i förfarandet agerar helt självständigt. Det är frivilligt och sker efter samtycke, informellt och konfidentiellt, och båda parter är likvärdiga.

Ett skiljeförfarande (*arbitražna* eller *izbrano suđenje*) sker däremot genom en rättegång vid en skiljedomstol, oavsett om domstolens arbete organiseras eller utförs av en juridisk person eller en juridisk persons organ som organiserar och utför skiljedomstolens arbete. Ett skiljeförfarande är ett frivilligt, snabbt, effektivt, icke-offentligt sätt att lösa tvister där parterna kan bestämma vem som ska agera skiljedomare om en tvist skulle uppstå, platsen för skiljeförfarandet, tillämplig materiell rätt och processrätt samt rättegångsspråk. En skiljedomstols utslag i saken i målet har samma rättsverkan som ett lagakraftvunnet domstolsavgörande.

I civilprocesslagen (*Zakon o pamičnom postupku*, NN, nr 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 25/13, 89/14 och 70/19) föreskrivs att en domstol, med hänsyn till samtliga omständigheter i ett ärende, särskilt parternas och parternas anhörigas intressen, varaktigheten av deras förhållanden och deras ömsesidiga beroende, får vid eller utanför en förhandling förordna att parterna ska lösa tvisten genom medling inom åtta dagar, eller föreslå att de ska lösa tvisten genom medling. Vid den inledande förhandlingen informerar domstolen dessutom parterna om att tvisten kan lösas genom en uppgörelse i domstol eller medling, och förklarar för parterna vad dessa alternativ innebär.

I vissa ärenden (en talan som väcks mot den kroatiska staten) är den part som vill väcka en sådan talan skyldig att, innan stämningsansökan inges, kontakta den åklagarmyndighet som har territoriell och materiell behörighet att föra talan vid den domstol där en talan mot den kroatiska staten kommer att väckas, och begära att tvisten ska göras upp i godo, förutom i de fall det i särskild lagstiftning fastställs en tidsfrist för att inge en stämningsansökan. En begäran om att lösa en tvist i godo måste innehålla alla uppgifter som en vanlig domstolsansökan måste innehålla.

2 Finns det någon tidsgräns för att väcka talan vid domstol?

Tidsfristen för att väcka en talan beror på typen av talan och ärendets natur. För rättsligt skydd för arbetsrättsrelaterade rättigheter finns det t.ex. en tidsfrist på femton dagar inom vilken arbetstagaren måste inge en stämningsansökan till behörig domstol för att skydda den åsidosatta rätten, efter att ha ingett en begäran om skydd av sina rättigheter till sin arbetsgivare. Detta gäller förutom vid skadeståndskrav eller någon annan penningfordran till följd av anställningsförhållandet.

3 Ska jag vända mig till en domstol i [medlemsstat]?

Ja. I civilrättsliga förfaranden i Kroatien prövar domstolarna mål inom ramen för sin materiella behörighet såsom denna anges i lag. Domstolarnas behörighet utövas av allmänna domstolar, specialdomstolar och Kroatiens högsta domstol (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

De allmänna domstolarna utgörs av distriktsdomstolar (*općinski sudovi*) och regiondomstolar (*županijski sudovi*). Specialdomstolarna utgörs av handelsdomstolar (*trgovački sudovi*), förvaltningsdomstolar (*upravni sudovi*), småbrottsdomstolar (*prekršajni sudovi*), Kroatiens handelsöverdomstol (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*), Kroatiens högsta förvaltningsdomstol (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) och Kroatiens småbrottsmålsöverdomstol (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

Den högsta rättsinstansen i Kroatien är Kroatiens högsta domstol.

Genom lagstiftning kan andra allmänna domstolar och specialdomstolar inrättas i enlighet med deras materiella behörighet eller för vissa rättsområden.

4 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag i så fall vända mig till, med hänsyn tagen till var jag bor, var motparten bor eller andra faktorer av betydelse i ärendet?

Huvudregeln är att behörig domstol är den domstol som har allmän territoriell behörighet när det gäller svaranden, dvs. den domstol i vars domkrets svaranden har hemvist. Om svaranden saknar hemvist i Kroatien är domstolen med allmän territoriell behörighet den domstol i vars domkrets svaranden tillfälligt uppehåller sig.

Om svaranden både har hemvist och sin tillfälliga vistelseort på annan ort, och det av de faktiska omständigheterna framgår att han eller hon inte kommer att vistas där någon längre tid, har domstolen i vars domkrets svaranden tillfälligt vistas allmän territoriell behörighet.

För rättegångar i tvister som avser en kroatisk medborgare som har hemvist i utlandet, när denne har utstationerats dit av en nationell myndighet eller rättsligt organ, ligger den allmänna territoriella behörigheten hos den domstol i vars domkrets den berörda personen senast hade hemvist i Kroatien.

I tvister med internationella inslag är en kroatisk domstol behörig att pröva målet om detta uttryckligen fastställs i lag eller i en internationell konvention. Om lagen eller den internationella konventionen inte uttryckligen förklarar att en kroatisk domstol är behörig för en viss typ av tvister, är en kroatisk domstol behörig att pröva målet om detta följer av lagstiftningen om territoriell behörighet för domstolar i Kroatien.

5 Vilken domstol i [medlemsstat] ska jag vända mig till, med hänsyn tagen till ärendets natur och vilket belopp som står på spel?

Det beror på typen av tvist och de bestämmelser i civilprocesslagen som reglerar territoriell och materiell behörighet.

Tvisteföremålets värde är inte ett särskilt kriterium som påverkar de kroatiska domstolarnas territoriella och/eller materiella behörighet.

6 Kan jag väcka talan själv eller måste jag vända mig till exempelvis en advokat för att väcka talan?

Enligt de gällande processuella bestämmelserna i civilprocesslagen kan varje part – både fysiska och juridiska personer – själva välja om de ska föra sin egen talan i ett förfarande eller låta ett ombud, vanligtvis en advokat, företräda dem. Detta gäller om inte annat föreskrivs i civilprocesslagen. Bestämmelserna i artikel 91 i civilprocesslagen begränsar emellertid avsevärt parternas rätt att föra sin egen talan. Om värdet på föremålet för tvisten (i tvister om äganderätt till egendom) överstiger 50 000 kroatiska kuna (HRK) får juridiska personer endast företrädas av ombud som tillhör advokatsamfundet. I artikel 91a i civilprocesslagen anges dessutom att parterna kan ansöka om prövningstillstånd eller ansöka om förnyad prövning via sitt ombud, dvs. advokat, eller i undantagsfall föra sin egen talan om de är medlemmar av advokatsamfundet. Ansökan om prövningstillstånd eller ansökan om förnyad prövning får även inges av en person som enligt civilprocesslagen eller någon annan lag är bemyndigad att företräda parten trots att han eller hon inte är advokat, förutsatt att den personen är medlem av advokatsamfundet.

7 Var ska stämningsansökan lämnas in? Till domstolens reception, kansli eller en annan myndighet?

En civilrättslig talan väcks genom att en ansökan om stämning lämnas in till behörig domstol. Ansökan lämnas via post eller telex direkt till registreringsenheten vid domstolens kansli.

8 På vilket språk kan jag göra en stämningsansökan? Kan jag väcka talan muntligt eller krävs det skriftlig form? Är det möjligt att använda fax eller e-post?

Civilrättsliga förfaranden genomförs på kroatiska och med det latinska alfabetet, om inte användningen av något annat språk eller skriftsystem enligt lag har införts i enskilda domstolar.

Parter och andra deltagare i förfarandet ska avfatta sina stämningsansökningar, invändningar och andra inlagor på kroatiska och med det latinska alfabetet. En stämningsansökan kan inges direkt till domstolens kansli, via post eller telex. Det vanligaste är dock att ansökan inges direkt till domstolens kansli eller med post.

Enligt civilprocesslagen kan handlingar även inges på elektronisk väg. Elektroniska handlingar måste vara undertecknade med en kvalificerad elektronisk signatur i enlighet med särskild lagstiftning.

9 Finns det särskilda blanketter för att väcka talan vid domstol? Om inte, hur ska talan väckas? Finns det regler om vad stämningsansökan ska innehålla?

Blanketter används endast för det europeiska småmålsförfarandet. Mer information om detta finns i faktabladet "Småmål – Kroatien".

I civilprocesslagen anges att stämningsansökan måste innehålla följande: ett bestämt yrkande och följdyrkanden, bakgrunden till yrkandet, uppgift om de bevis som åberopas och andra uppgifter som måste bifogas varje inlaga (artikel 106 i civilprocesslagen).

Varje inlaga, inbegripet ansökningar, måste innehålla följande uppgifter: domstolens namn, parternas namn och hemvist eller tillfälliga vistelseort, deras juridiska ombud och fullmaktstagare, om de har sådana, sökandens personnummer, föremålet för tvisten och sökandens underskrift.

Parten eller dennes ombud skriver under inlagan.

Om ansökan innehåller ett yrkande måste parten ange vilka faktiska omständigheter som yrkandet grundas på och vid behov vilka bevis som åberopas. Domstolen handlägger ansökan även om sökanden inte har angett en rättslig grund för ansökan. Även om sökanden har angett rättslig grund är domstolen inte bunden av denna.

10 Måste jag betala en domstolsavgift? När ska den i så fall betalas? Måste jag betala advokaten redan när jag lämnar in stämningsansökan?

Parterna måste betala domstolsavgifter i enlighet med lagen om domstolsavgifter (*Zakon o sudskim pristojbama*) (NN nr 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13 och 110/15).

De domstolsavgifter som anges i lagen om domstolsavgifter gäller för personer som utför vissa handlingar som föreskrivs i lag, eller på vars vägnar sådana handlingar utförs.

Om inte annat föreskrivs i lagen om domstolsavgifter tas domstolsavgifter ut för

inlagor (ansökningar, rättsmedel, ansökningar om verkställighet osv.): när inlagan ges in, och vid inlagor som förs till protokollet – när protokollet har slutförts, svaromål: efter att förfarandet har avslutats, för varje part i förhållande till hur framgångsrika de har varit,

domstolsutskrifter: på begäran,

domstolsavgöranden: när parten eller dess ombud delges en kopia av avgörandet,

arvsintyg: när de vinner laga kraft,

förfaranden om tvångsförvaltning, konkurs eller likvidation: när ett avgörande om huvudfördelningen meddelas eller när ett avgörande om tvångsförvaltning meddelas,

andra typer av talan: på begäran eller när domstolen inleder förfarandet.

Huvudregeln vid betalning av rättegångskostnader är att den förlorande parten betalar motpartens och eventuella intervenienters kostnader. Den som intervenerar till stöd för den förlorande parten måste bära sina egna kostnader.

Advokatkostnader och advokaters arvoden och ersättning för utlägg regleras av lagen om juristyrken (*Zakon o odvjetništvu*) (NN nr 9/94, 117/08 översättning, 50/09, 75/09 och 18/11).

En advokat har rätt till ett arvode för sina tjänster och till ersättning för eventuella utlägg som han eller hon haft i samband med utförandet av sitt uppdrag, i enlighet med den taxa som fastställs av advokatsamfundet och godkänts av justitieministern. Advokaten måste fakturera klienten efter avslutat uppdrag. Om fullmakten att företräda en part annulleras eller återkallas utfärdar advokaten en faktura inom 30 dagar från den dag fullmakten annullerades eller återkallades.

I äganderättsliga ärenden kan advokater och den part de företräder avtala att ersättningen ska grundas på hur framgångsrika de är i förfarandet, dvs. i de rättsliga handlingar som de utför för partens räkning, i enlighet med den officiella taxan. Ett sådant avtal måste vara skriftligt för att vara giltigt.

I äganderättsliga ärenden får parterna därför reglera sitt förhållande med sin advokat i ett skriftligt avtal.

11 Kan jag få rättshjälp?

Om en part behöver professionell hjälp kan han eller hon vända sig till advokater för juridisk rådgivning. Enligt artikel 3 i lagen om juristyrken är nämligen advokater bemyndigade att i Kroatien tillhandahålla alla former av rättshjälp, särskilt juridisk rådgivning, hjälp med att förbereda en talan, klagomål, olika former av framställningar och ansökningar, extraordinära rättsmedel och andra yrkanden samt genom att företräda parter.

Dessutom har parterna möjlighet att utnyttja rätten till kostnadsfri rättshjälp. Enligt lagen om kostnadsfri rättshjälp (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (NN nr 143/2013 och 98/19) är det nämligen möjligt för medborgare som inte själva har råd att stå för sina rättsliga kostnader att vid behov beviljas kostnadsfri rättshjälp. Information om systemet för kostnadsfri rättshjälp i Kroatien finns på följande webbplats: <https://pravosudje.gov.hr/besplatna-pravna-pomoc/6184..>

12 När anses talan ha väckts? Får jag någon sorts bekräftelse från myndigheterna på att talan har väckts på ett riktigt sätt?

En talan i ett tvistemål väcks genom att en stämningsansökan lämnas in, och förfarandet inleds när stämningen delges svaranden.

Efter att ha mottagit stämningsansökan inleder domstolen sina förberedelser inför huvudförhandlingen.

Förberedelserna inbegriper en preliminär bedömning av stämningsansökan. Om stämningsansökan är obegriplig eller saknar nödvändiga uppgifter ålägger domstolen sökanden att rätta eller ändra uppgifterna i ansökan i enlighet med de angivna instruktionerna, och returnerar ansökan så att den kan rättas eller ändras.

13 Kan jag få en tidsplan för målets fortsatta handläggning, till exempel när jag ska inställa mig i rätten?

Parterna, deras advokater och ombud underrättas om ärendets gång av personal vid domstolens kansli på grundval av den information som finns i registret och i ärendeakten.

Informationen begränsas till uppgifter om det aktuella skedet i förfarandet och de ensamdomare, avdelningsordförande, avdelningsmedlemmar och domstolsrådgivare som handlägger målet.

Vid tillhandahållandet av denna information är det förbjudet att uttala sig om huruvida en enskild talan är riktig eller om det sannolika slutresultatet. Information kan ges via telefon, e-post och i skriftlig form.

Parterna kan via internet få tillgång till information om ett ärendes gång och vilka ensamdomare, avdelningsordförande, avdelningsmedlemmar och domstolsrådgivare som handlägger målet, om tjänsten för allmänhetens tillgång till grundläggande information om rättsfall/erättsfall (*Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima – usluga ePredmet*) används för det aktuella målet.

Tidsfrister för att inställa sig i rätten och andra åtgärder som parterna eller domstolen måste vidta fastställs i civilprocesslagen.

Mer information om tidsfrister och typer av tidsfrister finns i faktabladet "Tidsfrister – Kroatien".

Senaste uppdatering: 30/09/2020

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.